

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział we Wrocławiu

Między zwycięstwem a katastrofą

Konsekwencje II wojny światowej
dla narodów Europy Środkowowschodniej

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

WROCŁAW, 12–13 CZERWCA 2025
HOTEL SCANDIC, UL. PIŁSUDSKIEGO 53/57

Between Victory and Disaster.

The Consequences of World War II for the Nations of Central and Eastern Europe
Wrocław, June 12–13, 2025

Mezi vítězstvím a katastrofou.

Důsledky druhé světové války pro národy střední a východní Evropy
Vratislav, 12.–13. června 2025

PROGRAM KONFERENCJI

CZWARTEK – 12.06.2025

9.30 – 9.45

Oficjalne otwarcie konferencji

PANEL I

9.45 – 10.05

Dr Martin Nekola (Uniwersytet Karola w Pradze)

Współpraca czeskiej i polskiej emigracji podczas zimnej wojny

10.05 – 10.25

Prof. dr hab. Grzegorz Strauchold (Uniwersytet Wrocławski)

Czy w latach 1939–1945 i następnych istniała Rzeczpospolita Polska?

10.25 – 10.45

Mgr. Martin Posch, PhD. (Instytut Historii Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie)

*Końcowa faza II wojny światowej w Europie Środkowej poprzez operacje OSS i SOE:
Powojenne wpływy i walka o kontrolę na początku zimnej wojny*

10.45 – 11.05 Przerwa kawowa

PANEL II

11.05 – 11.25

PhDr. Pavel Kreisinger, Ph.D. (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu)

Akty masowych zbrodni w powojennej Czechosłowacji w 1945 r. i ich badanie: przypadek masakry karpackich Niemców w Hornych Moštěnicach koło Přerova (18–19 czerwca 1945 r.)

11.25 – 11.45

Dr Sebastian Rosenbaum (Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach)

Rok 1945 w pamięci zbiorowej ludności rodzimej Górnego Śląska a fenomen tzw. Tragedii Górnośląskiej

11.45 – 12.05

Doc. Mgr. Aleš Binar, Ph.D. (Uniwersytet Obrony w Brnie)

Kraj hulczyński między Czechosłowacją, Niemcami i Polską. Konsekwencje II wojny światowej na przykładzie jednego regionu

12.05 – 12.25

Mgr Jacek Cielecki (Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu)

Exodus z Estonii – 1944 i jego następstwa – obozy przejściowe w Niemczech, jak i obozy dla dipisów w zachodniej strefie okupacyjnej

12.25 – 12.45

Mgr Vera Pinchuk (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy)

Emigracyjne plany E. Beneša wobec powojennej Czechosłowacji i „sowiecka” rzeczywistość w środkowej Europie po 1945 roku

12.45 – 13.00 Dyskusja

13.00 – 13.30 Obiad

PANEL III

13.30 – 13.50

Prof. Dr. Michal Šmigel (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy)

Przejście frontu przez terytorium Czechosłowacji i deportacja ludności czechosłowackiej do ZSRR w latach 1944–1945

13.50 – 14.10

Dr Andrzej Olejniczak (Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu, Akademia Wojsk Lądowych)

Wracać czy nie? Żołnierze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w powojennej rzeczywistości

14.10 – 14.30

Dr István Janek (VERITAS Instytut Badań nad Historią i Archiwami, Budapeszt)

Rokowania dyplomatyczne między Czechosłowacją a Węgrami w sprawie wymiany ludności w latach 1945–1948 a rola węgierskiego polityka Mihály Károlyiego

14.30 – 14.50

Dr hab. Jerzy Kirszak (Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu)

Od szczurów Tobruku po diabły tasmańskie. Losy grupy żołnierzy SBSK po zakończeniu II wojny światowej

14.50 – 15.10 Dyskusja

15.10 – 15.30 Przerwa kawowa

PANEL IV

15.30 – 15.50

Dr. habil Attila Simon (Uniwersytet Jánosa Selyego, Komárno)

Rozwiązanie kwestii węgierskiej w Czechosłowacji po zakończeniu II wojny światowej i jego konsekwencje

15.50 – 16.10

Dr Przemysław Benken (Instytut Pamięci Narodowej w Szczecinie)

Promowanie sowieckiej wizji historii po 1945 r. w świetle rozmów prowadzonych przez polskich attache wojskowych z przedstawicielami dyplomatycznymi innych państw

16.10 – 16.30

Dr Dariusz Dąbrowski (Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu)

Dr Adam Zitek (Archiwum Narodowe w Pradze)

Na straży Żelaznej kurtyny. Współpraca czechosłowackich i polskich służb bezpieczeństwa przeciwko siatkom polskiego podziemia na terenach Czechosłowacji 1945–1960

16.30 – 16.50

Dr Mateusz Gniazdowski (Uniwersytet Warszawski)

Między rywalizacją a współpracą: kwestia niemiecka w stosunkach polsko-czechosłowackich w latach 1945–1948

16.50 – 17.10 Dyskusja

17.10 Zakończenie pierwszego dnia konferencji i kolacja

PIĄTEK – 13.06.2025

PANEL I

10.00 – 10.20

PhDr. Pavel Kugler Ph.D. (Ministerstwo Obrony Republiki Czeskiej)

Działalność Departamentu Grobów Wojennych i Miejsc Pamięci Ministerstwa Obrony Republiki Czeskiej ze szczególnym uwzględnieniem Polski

10.20 – 10.40

Mgr. Adam Hájek (Ministerstwo Obrony Republiki Czeskiej)

Masowe groby na cmentarzu Ďáblice w Pradze jako miejsce ostatniego spoczynku ofiar dwóch totalitaryzmów

10.40 – 11.00

Dr Beata Kozaczyńska (Uniwersytet w Siedlcach)

Na imię było mu Józef.... O poszukiwaniach dzieci polskich zaginionych w wyniku akcji wysiedleńczo-kolonizacyjnej na Zamojszczyźnie w czasie II wojny światowej

11.00 – 11.20

Mgr. Michal Rak, Ph.D. (Czechosłowacka Społeczność Legionowa, Pilzno)

Czechosłowacka Społeczność Legionowa i dziedzictwo weteranów wojennych

11.20 – 11.40 Przerwa kawowa

PANEL II

11.40 – 12.00

PhDr. Michal Schvarc, PhD. (Instytut Historii Słowackiej Akademii Nauk, Bratysława)

„Reprezentowałem narodowosocjalistyczny światopogląd w czasach niepodległego państwa słowackiego”. Powojenne losy przywódców mniejszości niemieckiej na Słowacji

12.00 – 12.20

Mgr Mariusz Fornagiel (Uniwersytet Jagielloński)

Rusini/Lemkowie wobec zmian gospodarczo-społecznych w Polsce i na Słowacji

12.20 – 12.40

PhDr. Dušan Segeš, Ph.D. (Instytut Historii Słowackiej Akademii Nauk, Bratysława)

Od Rusi Podkarpackiej do Ukrainy Zakarpackiej:

dyplomatyczna porażka Edvarda Beneša

12.40 – 13.00

Mgr Maria Żukowska (Uniwersytet w Białymstoku)

Wyzwolenie czy początek zniewolenia? Obraz końca II wojny światowej

w sowieckich i rosyjskich podręcznikach historii

13.00 – 13.30 Obiad

PANEL III

13.30 – 13.50

Doc. Mgr. et Mgr. Ondrej Podolec, PhD. (Instytut Pamięci Narodu, Bratysława)

Transformacje powojennej Słowacji – (geo)polityka, państwo, prawo i represje

13.50 – 14.10

Dr hab. Daniel Koreś (Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu,

Muzeum Historyczne w Lubinie)

Dr Paweł Piotrowski (Muzeum Historyczne w Lubinie)

Zorganizowana grabież? Sowiecki demontaż niemieckiego przemysłu

na Dolnym Śląsku w 1945 roku

14.10 – 14.30

Ks. dr hab. Grzegorz Sokołowski (Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu)

„Mamy więc ich u siebie... na odzyskanym Dolnym Śląsku”. Repatriacja Polaków

z Jugosławii po II wojnie światowej

14.30 – 14.50

Dr Marek Zawadka (Muzeum Historyczne w Lubinie)

Port Szczecin i Odra w latach 1945–1947

14.50 – 15.10 Dyskusja

15.10 Zakończenie konferencji